

Crítica literària

Un xoc impressionant

Aquesta autora russa ja tenia altres guardons quan va rebre el preuat premi Nobel de Literatura 2015. Aquest llibre explica la vivència descarnada de la bona gent del poble rus quan perd de cop i volta la seva personalitat soviètica, per anar a petar, sense compàs ni espera, a les entranyes d'un altre monstre com pot arribar a ser el capitalisme sense miraments. Un xoc impressionant, no sempre ben viscut i, a la vista dels molts testimonis del llibre, un desastre per tapar-ne un altre.

Des del nostre món se'ns fa difícil d'entendre i per això, malgrat la cruïra del relat, sovint incòmode per no dir cruel, ens convé una lectura intensa, reposada i sense estereotips prefixats, de la novel·la/relat que ens enfronta a una realitat que fa pensar.

Hom descobreix l'honestat d'una bona part del poble soviètic, que, malgrat l'evident dictadura dels seus dirigents, creia en la quasi utopia de la igualtat per a tothom i se'n feia doctrina. Vivien una austeritat espartana, però ho feien amb un esperit ple d'esperança en un futur que no els va arribar mai, i que, en la nova situació, els ha pres l'esforç del passat,

SVETLANA ALEKSIÉVITX
Temps de segona mà
La fi de l'home roig
Raig Verd, 2015, 538 pàg.

el benestar del present i la somniada esperança d'aquell futur utòpic.

En els relats que l'autora ens posa com a fil conductor de la «novel·la» podem observar el patiment d'una bona gent, intel·lectualment ben preparada, defensors d'una cultura que els ha donat grans literats, músics i tota mena d'artistes, però també un ambient de saber i debatre dins les famílies i les comunitats. Sí que eren conscients d'estar voltats de tabús i pors que justificaven a les envistes d'un millor futur comú.

És esborronador llegir els tractaments vexants i dolorosos que els tocava pagar pels seus ideals, i més encara perquè qui els maltractava eren els «seus», i veure com d'alguna manera els justificaven davant la nova situació de la Rússia actual que, pel que expliquen, ha caigut en mans d'uns

elements sense ànima que només respecten el diner fàcil, el tenir per damunt de tot i, a més, ho fan amb la fatxenderia pròpia dels «capos» de la màfia més despiedada.

En l'epíleg se'ns diu: «Els russos han passat dels grans ideals de Dostoievski o Tolstoi al dilema de "tenir o no tenir". En aquest espai de temps s'han vist néixer dos homes nous, l'*Homo sovieticus* i l'home que coneixem ara, el qual, en gran part, és com el primer, però sense les bastides morals soviètiques, aclaparat per una llibertat que no s'havia atrevit ni a somiar.» I ens recorda que l'autora Aleksiévitx recull, en aquest i en d'altres llibres seus, les engrunes del «socialisme domèstic», el que encara roman atrapat a l'ànima de tota una generació de russos. Aquesta és una bona reflexió.

Llegiu amb calma i sense prejudicis.

Pere Fàbregues
Llibreter
pere.fabregues@yahoo.es

Temps de segona mà
La fi de l'home roig
d'Svetlana Aleksiévitx

Sempre m'ha atret aquest espai petit: l'ésser humà.
En realitat, és allà on tot passa.

CYCLOGÈNESI 1 | RAIG VERD

Crítica cinematogràfica

Somriures pietosos

SI DIOS QUIERE

DIRECTOR: Edoardo Maria Falcone

INTÈRPRETS: Marco Giallini, Alessandro Gassman, Laura Morante, Ilaria Spada, entre altres

MÚSICA: Carlo Virzì.

GÈNERE: comèdia

87 minuts

Itàlia, 2015

De vegades, la cinematografia ens regala comèdies amables que, entre somriures i rialles, ens llancen sense embuts missatges d'humanitat i invitacions a ser millors. Aquest és el cas d'aquesta interessant *Si Dios quiere*, del director novell Edoardo Maria Falcone.

En Tomasso és un cirurgià prestigiós, amb un caràcter endimoniat i poc sociable, que barreja la seva mala educació manifesta amb un ateisme militant del qual s'enorgulleix i proclama. Viu en una casa luxosa amb la seva dona Blanca, abans revolucionària i ara convertida en una burgesa refinada, la seva dessaborida filla Carla, mimada i superficial, i l'Andrea, el seu fill de 20 anys que cursa brillantment Medicina i que té davant seu un futur prometedor emulant el seu pare.

Un dia l'Andrea reuneix la família

per donar-los una notícia important. En la reunió tampoc no hi falta el Giani, el company de la Carla, un pallús professional amb uns negocis immobiliaris tèrbols. Quan l'Andrea comunica que té vocació sacerdotal,

esclata la crisi familiar i es provoca una catarsi en tota la família que es proposa localitzar el capellà que, suposadament, ha animat la vocació de l'Andrea.

Amb una arrencada excel·lent, la pel·lícula discorre de manera estupenda presentant les diferents situacions dotades de comicitat.

Al film hi ha una intuïció molt lloable: la dificultat que té la nostra societat actual per acollir el fet religiós sense entelar-lo per cap sospita. Al nostre món han caigut —afortunadament— molts prejudicis: el de la relació de les cultures, el de l'homosexualitat... Situacions que antigament eren considerades sospitoses o condemnades, avui

són afortunadament acollides amb més normalitat (si bé encara hi ha camí per recórrer). Amb tot, el fet religiós, abans omnipresent en tots els àmbits, avui és vist com a sospitós per part de molta gent. Estem preparats per ac-

ceptar la condició sexual, les opcions i les preferències dels fills... però veiem com una cosa estranya i anormal la vocació religiosa, tan anormal que cal protegir-se'n.

D'aquesta premissa parteix Falcone, d'aquesta intransigència disfressada de progressisme per acollir les opcions religioses compromeses.

El protagonista està esplèndid, Alessandro Gassman broda el paper del metge que entra en contacte amb l'Església i que veu com li trontollen totes les conviccions. Els secundaris, com a les comèdies italianes clàssiques, són excel·lents, i hi destaca Edoardo Pesca en el paper del gendre imbècil acompanyat d'un detectiu inútil i fals. Junts es converteixen en una *troupe* còmica que provoca situacions hilarants i dignes de la millor comèdia italiana.

El ritme àgil i el correcte metratge fan que la pel·lícula es vegi molt bé i que entretingui de principi a fi.

La pel·lícula és una crida simpàtica a la tolerància; quan els personatges es coneixen, cauen els prejudicis i s'humanitzen. Quan ens acostem a les persones que busquen Déu amb sinceritat, ens descobrim capaços de fer-nos preguntes profundes que abans havíem relegat.

Divertida, senzilla, tendra i humana, *Si Dios quiere* és una pel·lícula que ens encoratja amb simpatia a mirar les opcions religioses des del respecte més profund. La resta són prejudicis covards dels quals la pel·lícula se'n riu.

Josan Montull
Salesià

